

om, er at det er tvist om eiendomsforholdet. Dette gjelder også det felt som ble behandlet av lagsmannsretten 11/7 1948, "oslingens område", idet det etter uttalelse fra adv. Kolberg må forstås at det vil bli nedlagt påstand om at det er samme mellom skiftene.

Stillingen er altså den at det ikke er klart hvem som er eier av skogen i de enkelte deler av feltet og grensen mellom dem. Dette er den hovedsaklige grunn til at jordskifterettens forbud forbydet må opprettholdes.

Jordskifteretten har også merket seg Leif Havnås uttalelse om at det også før forbudet ikke var tillatt å ta vedtjen fra disse strekene.

Beslutning.

Hogstforbudet nedlagt 20/11 1951 opprettholdes.

Partene hadde forlatt rettsmøtet.

Retten hevet.

Dalsbygda, 4. mai 1972.

Tollef Lunnan (s.) Leif Gletvold (s.) Jon Sæther (s.)

-oOo-

Ar 1972 den 23. mai ble jordskifterett satt på Frettedals fjell hotell i Os.

Rettenes formann: kst. jordskiftedommer Tollef Lunnan, Havnås.

Jordskiftesmedlemmer: 1. Leif Gletvold, Karjordst.

2. Jon Sæther, Tolpe.

Protokollfører: Rettenes formann.

Sak nr. 30/72 s.m. - utsatt fra 4/5 -72.

Til steds: Ingen.

Jordskifteretten har avsagt følgende

Utsagn

Tvistene gjelder en del av jordskiftetfeltet i Vangre i Osdalene i Os.

Den gjelder et område under skogbeholdningen og som har vil bli

den tidligere beskrevne grense for jordskiftefeltet som går fra Skarvfjellet ned Djupdalen til Skarva (her er forevrig tvist om grensen). Videre Skarva til Vangrefta og Vangrefta nedover til Fosskleiva. Så Mastuskarvdalsbekken oppover til en gammel setervei og denne østover til Storbekken og Ståbekken oppover til Sjøliet. Nordgrensen for tvistefeltet er sørgrensen for det felt som er behandlet i lagmannsrettsdom 11/7 1945, Skiftbekken, over Kløftåsen og gjennom Falkengene. Området omfatter Skarvdalen, Storvoldslia med Dalvolden, Kløftåsen, Mastukåsen, Brøttet og Storbekkedalen.

I feltet ligger mange setrer og det er jevnt over del av av bjørkeskog. Store områder har tidligere vært brukt til slåtter. Setrene er av alle aldre. Merlig i Storvoldslia skal de være meget gamle, mens i Mastukåsen finnes setrer anlagt i dette århundret.

Det har vært en relativ intens drift av slått og beite. Tidligere var konkurransen beite-slått ordnet på den måten at området ble brukt til beite og slått skiftevis annet hvert år. Etterhvert avtok slått og man etterstrekte drift hvert år - på en seter. For å kunne dokumentere rett til beite hvert år, har delvis vært kjøpt opp slåtter. En endelig ordning av enseterdrift ble gjennomført av Tolga Storskifte som sluttet 10/11 1951, (som som behandlet Dalbusjen frem til 1965.) Denne overgang til enseterdrift har ført til at enkelte setrer ligger øde. Storskiftet har også gjennomført hva den har kalt for "innlæsning" av slåttene. Hva resultatet^{er} av denne "innlæsning" er ikke på det rene, men en antakelse fra jordskifterettens side er at slåttene ble påført en heftelse som det er gitt erstatning for. Denne heftelsen skal gå ut på forbud mot å høste slåttene.

Men hva enn Storskifteskommisjonen har ment å ha forsett vedkommende slåttene er partene nå enige om at slåttene er

av storskiftet og at de ligger som før Storskiftekommissjonens behandling.

Av hva partene har påvist av grenser går det frem at stort sett grenser slått mot slått. Unntagelsen er evensidige sett i sammenheng med totalarealet og antall slåtter. Men det er åpenbart at det finnes arealer som ikke noen gang er blitt nyttbart til slått.

H.r.adv. Inge Kolberg representerer følgende partier:

Følgende som har seter og slått i Skarvdalen: Håkon Berg, Arvid Bråken, Anna Berg Myrtroen, Annar A. Ryen og Alfred Krynghaugli.

I Storvoldlien: Leif Brataas, Ole Brynhildsvold, Garstein, Johang, Håkon Dalbakk og Per T. Smedås.

I Kløftåsen: Ole P. Ousten, Tore F. Grue, Milfjell, Oal Bernisen og Inga Utheim Nordvang.

I Mastukåsen: Inguulf Ytterhaug, Tore Nygård, Bjørn Nygård, Magne Gjeltén og Babret Myrtroen.

I Brettet-Storbekkdalen: Per L. Bergst og Leif Olav Ryen.

Videre føgende som har seter og slått utenfor tingsfeltet: Annar Wang, Johan Rygjeltén og Olav Normann Ryen.

Disse nevnte påstår at området er senele og at de har byggetrett i sameiet. H.r.adv. Kolberg har nedlagt slik

påstand.

Prinsipielt: De berettigete til slåtter innenfor jordskiftet i Storvoldlien, Mastukåsen, Kløftåsen, Skarvdalen og Storbekkdalen kjennes kene å ha brukerrett til slåttene.

Subsidiært: Slåtteeieren kjennes ikke å være skogeier på sine slåtter.

Adv. Håkon Kari representerer følgende partier i sameiet:

Sameiet: Einar Rygjeltén, Kristine Volden, Ole E. Gjeltén, Einar Kjøge, Jon J. Meli, Torger Lillehaug, Leif Bogabakk, og Ole

Noseng, Hjerdis Engan Holm, Harald Renningen, Einar Nyaas, Per S. Grue, Oddmund Ryon, Thore S. Grue, Rolf Johnsen, H. J. Melman Osmoen, Jon M. Berg, Ole Iver Nyaas, John Osmoen, Harald Kroken, Leif Olav Nyberg, Inge Kroken, John Lillebakken, Ingmar Ryon, Reidar Eorren, Åsta Stenvold, Kåre Olav Berg, Jon Konrad Sandnes, Lars Østgårdseggen, Johanne Iversen og Liv Westvold.

Adv. Mette Nesset har på vegne av disse partene nedlept slik

påstand.

Slátteeieren kjennes eiendomsberettiget til grunn og skog.

Noen av partene har avgitt forklaring.

Johan Rygjelten har seter i Storbekkdalen i teigdelt skog, ganske nær grensen mot "sameiet". Han har slått ved Bersekleiva også i teigdelt skog. Han har alltid hugget seterveden sin i "sameiet", men innenfor seterlagets beitegrenser. Han hadde 5-6 hestelass eller 2-3 tilhengerlass. Så lenge det foregikk ysting gikk det med 2-3 ganger mer. Ingen av slátteeierne har noensinde protesert. Han har aldri sett slátteeierne ha kjørt ved vekk fra slåtten. Setereienes og slátteeiernes bruk av skogen foregikk i fred og fordragelighet. Den teigdelte skogen ble brukt som hjemmeskog. Han mener - har alltid ment - at tvistefelvet er et sameie og at seterbruket hadde fortrinsrett til skogen.

Håkon Berg har seter og slått i Skarvdalen. Han har to seterveden i "sameiet" i Skarvdalen, på begge sider av Skniva, uten hensyn til hvem som er slátteeier. Han hogg 12-15 hestelass nå 3 trakterlass hvert år og han har aldri hørt noen slátteeier protestere. Alle setereiere gjorde det på samme måten. Der er det ikke noe skog i teigdelt skog i nærheten. Han hogg bare i Skarvdalen. Alle holdt seg til sine seterlag.

Hans Nordset. Hans far leide slåtter. Slátteeieren har

rett til å hugge av skog det nødvendige til slåttebruket, men ryddet nok vekk kjerr. Forevrig var det bare seterleierne som hadde rett til skogen. Men hverken slátteeieren eller seterleierne kjente ved hjem.

Det fantes sláttemerker hvor slått stette net slått.

Ingulff Ytterhaug forklarer at det var det samme forholdet i Mastukåsen som forrige parter har forklart. Han hugget selv i flere slåtter uten at noen slátteeiere protesterte. Han har aldri under disse hugster tenkt på hvem som er slátteeiere. En gang var flere fra seterlaget sammen om hugst i Krokenget. Han har også hugget på Kløftåssiden.

Inga Østheim Nordvang har seter i Kløftåsen og har bygget sin seterred i Bratthaugen og ved veien lengre sørøst. Hennes seter er bygget i 1920. (Men det var setrer på Kløftåsen allerede i 1687.) En enkelt gang var det strid om en hegst, men det ble ingen sak av det.

Thore S. Grue. Slátteretten omfattet store ketter. Slátteeieren ryddet kjerr og kratt, gjerne i "råser" som gaddes lett igjen. "Haybarker" og staur ble tatt med hjem. Han har også sett noen setereiere hugge i hans slått i Storbekkdalen.

Han har sett merketrær inne i skogen.

Erling Nyas forklarte at mange sláttekarer gikk med store skjurer i beltet som de brukte å rydde vekk skog med. Det var råsslåttene som ble ryddet.

Johan Kolm. Sláttefolket utnyttet fjellet til jakt og fiske, men de var på slåtten.

H. r. Adv. Kolberg fremholdt slåttenes historiske utvikling. Slåtten er i sin opprinnelse brukrett. H.K. 1934 s. 107 ff. iflg. viser de tallrike bykdelinger som har foregått. Bykdelingen er et leieforhold. Slåttenes opprinnelse og natur er en tydelig

avviklingsrett. Man avvirket graset hvor man fant det. Slåtterretten var ikke til eiendom, men til bruk. Noe spesielt på veg for at bruksretten skal gå over til eiendomsrett. Slåtterrettens karakter av bruksrett forandrer seg ikke uten videre gjennom salg, man kan ikke selge mer enn man selv eier. Slåtterretten er ofte hevdet, og for en praktisk utnyttelse av den følger en rekke rettigheter som (Hårberg s. 169).

Det er foregått en rekke skogdelinger i traktene, fra 1791 og fremover, hvor skogen er delt uten hensyn til slåtteeiere, og disse delinger er foregått uten protest fra slåtteeierne. Under skogdelingen i 1791 ble skogen delt i et område som strakk seg nordover til Skarva-Storbekken. Skogen nord for Skarva ble liggende i samlet. I 1879 ble skogen delt mellom seterlagene. Disse delingene viser en disponering av skogen fra setereierne side hvor slåtteeierne ikke deltok.

Her på Østlandet er det alminnelige syn at skogeiernes er grunneier. Flere dommer viser dette, f.eks. R.t. 1939 side 782.

Alle disse skogdelingene beskriver deling av samlet skog hvor skogieren-representerer eiendomsrett til grunnen hvor slåtteeieren er bruksrettshaver.

Det er fremlagt en rekke dokumenter, skylddelinger, skjøter osv. vedkommende slåtter i feltet. Det gjelder dok. 311, 325, 331-338 og 341. Ingen av disse dokumenter sier noe om at skogen fulgte med, med unntagelse av dok. 336. Her ble det tvist som omtalt i H. K. 1934 side 77. Det ble foretatt som bl.a. gikk ut på at seteren som var bygget på slåtten skulle ha rett til å klippe ved til behov på seteren, men ikke mer.

Skogen fulgte normalt ikke med ved salg av slåtteeier. H.K. 1947 side 278 står at slåttekjøperen ikke i og med kjøpet er blitt skogier, i hvertfall ikke når skogen ikke var hoved

noe delings- eller overdragelsesdokument.

Ordlyd som "odel og eie", "sann eiendom" osv. i søksmønter er i lagmannsrettsdommen 11/7 1945 vedk. Hemsteengenre tillagt betydning. Senere H.R.-praksis er at ordlyden ingen betydning har, R.t. 1956 side 1093 og R.t. 1958 side 1079.

H.r.adv. Kolberg fremholdt videre at rettsoppfatningen i Dalsbygda har vært - og er - ut slått bare er en bruksrett. Vitneopptak 29/6 1943, dok. 298 og vitneforklaringer i H.K. viser gammel oppfatning i Dalsbygda, som eier det vesentligste av slåtter i feltet. I skogdelingene er alltid nevnt sameie. I lagmannsrettsdommen 11/7 1945 stod oppfatningene mot hverandre. Osingene holdt på at slåtteeieren var grunneier og dalsbygdingene holdt på sameie. Forlik 6/11 1864, dok 343, viser også rettsoppfatning i Dalsbygda. Likedan skogdelingen i Kjurudalen, dok. 344, og et brev fra Per H. Nordvang, dok 346. Alt viser den oppfatning at slåtteeierne var eiere av sameieskogen.

Mot denne oppfatning står Storskiftekommissionens kjennelse 27/9 1948. Hele dommen er lite å legge vekt på. Der har bl.a. helt feil oppfatning av lagmannsrettsdom 8/7 1938 (dok. 340).

Dommen vedkommende Hemsteengenre - Sottchaugen - Falken sier at slåtteeieren er grunneier. Den legger ingen vekt på hva som sies i skogdelingen med den begrunnelse at feltet lå ut slått vedk. Dommen er forøvrig avsagt under tvil. Forholdene i Hemsteengenre - Sottchaugen - Falken er helt forskjellige fra det som her behandles, hvor dalsbygdingenes interesser er overordnede. Den gamle oppfatningen i Dalsbygda er sentral.

At det har foregått svingninger i oppfatningene er det ikke men disse eldre vitneprovene er disse ser nasjonalt blir det at slåtteretten er en bruksrett. Ikke minst gjelder dette H.R. side 67 hvor vitneprovene var uten sammenheng med tvister om slåt-

imellom. Seter- og slåtteeierne brukte skogen etter behov i feltet hvor oppfatningen fra gammelt av var at det var en mark.

Til sin subsidiære påstand om at slåtteeieren er grunneier, men ikke skogeier bemerker h.r.adv. Kolberg at utgangspunktet må være R.K. 1947 side 238. Denne R.K.-dommen er yngre enn lagmannsrettsdommen fra 1945 og dette viser at denne lagmannsrettsdommen 11/7 1945 er en tvilsom, dom.

Slåttebyksel eller kjøp ble foretatt for å skaffe seg slått og ikke for å skaffe seg skog. Kjøperen fikk ikke over selgeren eiet. Med en unntagelse sier heller ikke overdragelsesdokumentene som er fremlagt noe om at skog fulgte med. Unntagelsen gjelder Skogstads seter, dok. 336, som er kjent å være en mark.

Både Storskiftetekommisjonen (27/9 1948) og lagmannsrettsdom 8/7 1959 anerkjenner skogdelingene og tillegger dem betydning.

Bruken har vært slik at setereierne fremtrer som skogeiere.

Adv. Mette Hessel bemerker at alle parter har representanter som har slåtter i området og noen har også seter. Det er således setereiere og slåtteeiere på begge sider i denne tvisten, og en meningsforskjell mellom folk i bygda.

Det var store sammenhengende slåtter og slått grenset til slått. Mange eiere kan vise til særskilt matrikulering. Forøvrig ligger slåttene til gamle bruk. Man vet hvor slåttene ligger og deres grenser.

Slåttebruken er meget gammel, eldre enn seterbruken. Slåttebruket er det opprinnelige bruk i feltet. Og det opprinnelige rettsforhold var byksel. R.K. 1934 (side 131) er konstatert at det er meget almindelige slåttebyksel ikke gir bevis for at grunneier tilhørte byksleren. Byksel ble søkt for å sikre seg en forfallig hjemmel til slåtten.

Skogdelingen i 1791 delte skogen nordover til grunnen for det felt som her behandles, og dette ble liggende som sli. Da seter-skogen ble planlagt delt i 1879 (H.K. 1934 side 20) gikk det ikke igjennom, ventelig fordi ikke alle anerkjente den. Det har ikke vært en disposisjon av skogen som viser eiendomsrett til setereierne. Det er slåtteeierne som er grunniere og skog-eiere.

Slåtteretten er den eldste bruk og den var meget viktig. Man okkuperte grunnen som slått. Slåtten ble ryddet for skog og det gikk mye ved til leer, til slåttegulv, underlag til transport, never til takteking osv. Det var altså en utstrakt og intens bruk av skogen slåtten nødvendiggjorde, ikke uvesentlig i forhold til den tilvekst man finne i disse fjellstrøk.

Noen av slåttene er særskilt skyldcatt som et stykke jord. Når skogen ikke er nevnt i disse skylddelingene var det fordi skogen var av uvesentlig betydning. Grensene var bestemt i marka mot naboer. Og disse grensene er nå kartlagt.

Slåttebruken er et eiebruk, ervervet ved hevd, sådanne tids bruk eller kjøpt, uten innskrenkninger.

Seterbruken er meget yngre og skal setereierne være eiere av skogen, må de ha trent slåtteeieren vekk og ervervet grunnen. Setereierne har brukt skogen i noen grad, til behov på setra og mest på egen slått. Det finnes eksempler på at slåtteeieren har protestert mot setereiernes hugst.

Rettspraksis viser at slåtteeieren er grunnier, blant og fremst voldgiftssaken i Dalbusjøen. Det står i dommen bl.a. at slåttene "er behandlet som selvstendige eiendomsobjekter" og slåtteeieren er grunnier.

I de tilgrensende områder Hematcengene - Solidengen - Fellen har lagmannsretten 11/7 1945 kommet til at slåtteeierne

grunneier. Historien vedkommende eiendomsforholdene er litt i dette felt og det følt som behandles idag, og det skal neppe til å komme til et annet resultat.

H.K. 1934 sier tydelig side 145 hva dens mening var. H.R. vedkommende Kjurudalen kom til at slátteeieren var grunneier. Et forlik 31/10 1925, dok 240, viser tydelig slátteeierens eiendomsrett til skogen.

Rettsoppfatningen har tydeligvis vaklet, den har yndet noe, og vitneprov er gjerne farvet av vitnets egen stilling.

En rekke parter, Ola Brynhildsvold, Odd Berntsen, Bilfrid Breen, Inga Utheim Nordvang, Ola Ousten, Bjorn Nygård har alle dyrket opp av sine slätter. Dette er en eksklusiv bruk som utvilsomt andre ute. Ingemar Ryens skylddeling sier at slåtten delvis er bestemt til oppdyrking. ** Har dykket i samlet, da ~~slått~~ slått ikke lå inn under bruket. Men prøvet.*

Sláttebruken er ikke noen tilfeldig sak. Det er et intens og utstrakt bruk gjennom lange tider. Det er ikke å utvilsomt at saterne har hugstrett, men sláttebruken er den opprinnelige og viktigste, og det er eksempler på inngjerding.

Sláttebruken og mange steder også saterbruken er fortsatt idag.

Jordskifterettens mening.

Det finnes en rekke dommer som er avsagt i lignende tvister i felt som ligger nær opp til det felt som her skal behandles.

1. Voldgiftsdom 14/5 1941 vedk. Dalbusjeen.
2. Lagmannsrettsdom 11/7 1945 vedk. Besatteengens m.m.
3. Folke storskifteskommisjons kjennelse 27/9 1948 Kjurudalen.
4. Ankesak i H.K. 27/10 1956.

Aller disse eneslige dommene går ut på at sláttebruken er grunneier, engeler i slåtten. Jordskifteretten er konstatert at sláttebruken er bruksrett og vil av den grunn kommandite...

av disse domene. Jordskifteretten vil vise at sønge av de klagemønter som av vedkommende domstoler er godtatt som bevis på at slátteeieren er ene grunneier ikke har relevans til spørsmålet, ibvertfall ikke direkte.

På side ved hele dette problemkompleks er etterjordskifterettens mening den alminnelige utvikling av eiendomsforholdene i utmarken. Denne utvikling av eiendomsforholdene må kunne karakteriseres å følge et mønster. Motsetningen til en slik mønsterutvikling er at eiendomsforholdene er fullstendig tilfeldige, og man får inntrykk av at vedkommende domstoler nettop mener at alle eiendomsforhold er dannet helt tilfeldig, at det ikke er noe i veien for at de kan ha forandret seg i alle mulig retninger.

Jordskifteretten mener at fra utgangspunktet som var en eller annen form for fellesskap har eiendomsforholdene søvrt sett utviklet seg, forandret seg, etter et mønster. Et slikt mønster er beskrevet av Eanes i Tidsskrift for Jordskifte, bind 10 side 265. Det er dette mønster og bedømmelsen av fravik fra dette mønster, som må danne grunnlaget for avgjørelsen.

Skal man ha mulighet for å danne seg et slikt bilde av utviklingen av eiendomsforholdene er det nødvendig å ha oversikt over et område som ikke nødvendigvis er gitt av det tvistemåte og de parter som fremstilles for retten. Det er heller ikke sikkert at man uten en nærmere granskning kan finne ut hvilket område og hvilke parter som arbeidet må omfatte for å få et visst inntrykk av forholdene. Dette må gjelde generelt i områder hvor påstand om felles eie eller bruk blir fremsatt. Et slikt arbeid er beskrevet i en man i værste fall komme til feil resultat. I Høyesterettsdom 6/7 1943 og etterfølgende Lagmannsrettsdom 12/7 11/7 1945, hvor de spørsmål domstolene stiller seg overhovedet til

bedde noe med saken å gjøre. For flere av dommene som vedrører området gjør denne begrensning i areal og antall parter seg gjeldende, og det er mulig at dette har skapt en forskyvning i perspektivet som har gitt et uriktig bilde.

Her i Dalsbygda synes det naturlig å spørre: Hvordan var eiendomsforholdet i 1791, før delingen av skogen. Jordskifteretten vil vise at utmarken i Dalsbygda, inklusive det felt som behandles her, var sameie.

Flere av de domstoler som har behandlede eiendomsforholdene i Dalsbygda "antar" at utmarken fra gammelt av har vært almenning, f.eks. lagmannsrettsdom 11/7 1945 og vedgiftsdom 14/5 1941. Hva denne antagelse beror på er ikke nevnt, men det må gå ut fra at det er den vitterlige felles bruk som er presisert fra gammelt og ordbruk i eldre hjemmelsdokumenter og kverfeller som "fiske i almenning" og "beite i almenning".

× Høyfjellskommisjonen kom til 13/7 1954 at for "kjent tid" har vært statsalmenning. Begrunnelsen var bl.a. at krongods ikke var levis for almenning og heller ikke bykslingene som her i trakten opphørte 1754 beviste almenning, fordi futen utstevte bykselsedler også i vitterlige sameier. Et utgangspunktet statsalmenning for "kjent tid" må derfor være at ha forandret seg. Det er av flere påvist at statsalmenningen er gått over til bygdealmenning eller sameie. Både Olafsen (Jordfelleskap og sameie) og Tank (Om betydningen av ordet bygdealmennig) viser i utredninger og eksempler dette. Begge har som utgangspunkt at all almenning fra gammelt av har vært statsalmennig (eller "kongens", vesentlig i h.k.t. lov). Olafsen (i sin rettsl. forkl.) har det utgangspunktet at opprinnelig var det kongens eiendoms. Herstad sier også bl.a. under henvisning til H.A. 4/11 1931 at når det er bevist at området aldri har vært

statsalmanning er formodningen for at det er et sameie. Man bemerker også at sameieformen er meget almindelig i vårt land.

Hva som er viktig å holde for øyet er likheten mellom bygdealmanning og store sameier. Professor Faranger sier at bygdealmanning er det samme som sameie. Noe i samme retning gir Gløfsens mening. (En nyere definisjon i h.h.t. lov er at bygdealmanning er et sameie.) Alle synes å være enige om, også H.K., at ordene almenning - sameie ikke sier noe annet enn at det er et fellesskap.

Jordskifteretten mener at forannevnte tett i betraktning og når det av delingsforretninger fra 1791 og fremover tydelig går frem at det er sameie som deles, taler sannsynligheten for at utmarken i Dalsbygda lå i sameie i 1791.

Utstrekningen av dette sameiet var tydeligvis ganske stor. Det strakte seg sannsynligvis helt fra Glåma, over Osbygda og til fjells, dvs. storparten av den del av utmarken i Os som lå vest for Glåma. Dette fremgår av den første delingsforretning som foregikk 18/7 1791 at gårdene under Os, Heseng, Langeøyen og Ås var medeiere i sameiet foruten gårdene i Dalsbygda. Alltså de fleste av gårdene i Os på vestsiden av Glåma. I dette sameiet var beite, jakt, skog, mosetak, fiske, alt felles, med 2 unntak. De fleste gårdene hadde ventlig allerede den gang slåtter i utmarka og flere hadde setrer.

Det er i tidligere dommer og i nærværende sak ansett at slåtterne ble ervervet ved nevø eller alders tids bruk, og kjøpsjon er også foreslått. Det er etter jordskifterettens mening et ganske nødvendig spørsmål å stille, hvordan slåtterne er ervervet. I et sameie er det enhver medeiers og grunnsetters rett å bruke sameiet ihvertfall på de måter tiden og stedet gjør det værlig bruk. Hvordan man fordelte slåtterne seg imellom i et

sammenheng uten interesse. Men sannsynligvis ble det tidlig
knapphet på gode slåtter og dette kan være en forklaring på den
utstrakte lyksling som foregikk her i strakten helt fra 1751
1754. Dette er nevnt i flere dommer og også i en del av 1754.

Futen utstedte bykselsedler temmelig vilkårlig. Derfor
ble det neppe ble kontrollert noe av slåttens beliggenhet og
utstrækning, uten over hva vedkommende bykselsaker selv sa.
Bykselen ble også som oftest utstedt med forbehold om at opplys-
ningene var rette og at andres rett ikke ble brøkket.

Det ble alltid en vanlig praksis å stikke seg kjøpet på
sin slått i sameiet for å sikre seg den i forhold til de eventuelle
sameiera. Hva som kan trekkes ut av denne bykselpraksis er at
neppe noe mer enn at den eventuelt kan dokumentere langvarig
besittelse.

Det er i saken gjort gjeldende og H.K. (9. febr. 1878) har
har den samme oppfatning at slåttens dannet grunnlaget for setervold.
Dette er en tvilsom antagelse. Hva som først og fremst er grunn-
grunnlaget for en seter er en beiterett. Det er utnyttelsen av
beiterett som gjør anlegg av seter nødvendig. Det måtte da være
naturlig at man da slo seg ned på sin egen slått, når en av disse
skulle opprettes. Tidligere var det ikke vanlig å gjerdde inn
setervolden. Her i Vangråftdalen var det så sent som i 1877 som
inngjerdede setervolder, (Strogstadveien). Hvis hadde så sett ut
å gjerde inn av sin slått til setervold? Igjen kan henvises til
de vanlige regler for grunnlorens rett i et sameie. Når det blir
vanlig å gjerde inn setervolden, er dette enhver sameier selv
og i og for seg ikke avhengig av slåtteretten, og derfor kan
setervoldens rett ikke brøkket, kreve endring, og derfor kan
gjerdning av setervold er sett ut av beiterett som tidligere
alltid hviler på grunnlovens rett i sameiet.

Skogen i det selskap som forelå til deling i 1798 ble ikke delt i sin helhet. Noe ble igjen udeelt. Dette ble foreløpig liggende i selskap og lå nord for Skarve - Storbekken i den vestlige delen og nord for Storbekken - Unliåsen i Kjørudalen. Det er utvilsomt på det nærmeste selvsagt at de gårder som hadde andel i hele selskapet for delingen, var andelsehavere i den del av selskapet som forble udeelt. Det er ingen motsigelse mellom dette og beskrivelsen av hvilke vårdgrupper som stotte til de respektive delingsplaner som ble opprettet. Det ligger i selskaps natur at deler ikke hele selskapet blir de som var andelsehavere i hele selskapet, andelsehavere i den udelte del, med samme forholdstall.

Legningsretten 11/7 1945 kom til at slåtteeiere og "ostingene", var grunneiere, men med innskrenkninger som ble uttalt nær på alt annet enn slåtten er felles. Dette er prøvd og er riktig resultat, men med den forbehold at slåtteeieren er grunneier i selskapet - som selskap. Disse alternativet - grunneier i slåtten - eller grunneier i selskapet - det vil si begge delene er si grunneier, ble ikke diskutert.

I denne tvisten er det nødvendig å ha på det rene alle komplette bilde av alle hesterettigheter. Det gjelder ikke bare å ha beiteretten med. Det betyr til at beitet er delt ut og de andre forholdene i de vurderinger som tidligere er gjort. Dette er hoved i feltet kanskje forårsaket av at Storskiftet kommissionen laget sin første ordning av beitet allerede i 1906. I store deler av landet er det nettopp beitet som representerer grunneierens interesse. Men i alle fall er det nødvendig å ha for øye alle rettigheter og bringe på det rene hva som er delt ut og hva som er udeelt. I den saken som her gjelder er beitet, som er innskrenket i felles, som slåtten er delt. Det er skogen deler av utvalgte deler, er saken delt eller felles.

I lagmannsrettsdommen vedk. Hemateensoren s.d. 1934, punkt II at en række dalbygninger har hugstrett i de slåtter hvor eierene er ene grunneiere. Hvis man stiller spørsmål, hvordan er disse hugstrettene oppstått, så svaret bli at de må være - eller ha vært - felles, ellers måtte det være at disse rettene var påheftet en vilkårlig rekke av bruksgaard. Forholdet har så altså ha vært, også her, at alt var felles med unntak av slåtten. Og hva mere var, så var utnyttelsen felles for flere enn den som eiet slåtten. Punkt II trekker altså til retnings av saken.

Av de opplysninger som er kommet vedkommende det saken som her behandles er jordskifteretten kommet til at alt er felles med unntak av slåtteren (og solervalder). Dette ses på de skjøtteliger og overdragsbrevdokumenter som er forelagt. I en unntakelse er skog ikke nevnt. Unntakelsen gjaldt nok, som sålde av "lagnmannslåttene" som resultatet i en tvist, behandlet forlik. (H.K. 1934 side 77) som en slåttekjøperen måtte tilholde og uten annen behov på den setningen han hadde bygget. I skog fulgte ikke med slåtteren, med andre ord, at skog ikke samlet med slåtten, slåtten var en bruksgaard.

Jordskifteretten vil nevne litt om tenesteregning, s.d. en erett "eiendom". Det gjens for jordskifteretten, slik at errett eiendom kan ha mange betydninger, og når errett brukstrett og eiendomsrett er satt i sammenheng (det i H.K. 1934) sier errett eiendom sjelden noe som betyr at det errett eiendom eller eiendomsrett, som forevrig i det nevnte kapittel i H.K.

Skjøtteligerne i H.K. 1934/10 1936 som i H.K. 1934/10 1936, spesielt hvor det står "for landskapet i H.K. 1934/10 1936 ved lovlig kjøp av", og som er påført i H.K. 1934/10 1936 for at her omfatter eiendomsrett i solerrett. (H.K. 1934/10 1936)

Dette er et eksempel på en klar misforståelse av ordet "eiendom". I dette tilfelle synes det helt klart at meningen med ordet "eiendom" i loven av 1821 er gård eller gårdsbruk, og til og med at her er gjerne tale om full eiendom, brukerreitt, servitutter, muligheter i areale, partier i skogbruk osv. Det er herav vanlig å forstå tale om et gårdbruk for en eiendom.

Et annet eksempel er alminnelige loven av 1933 som i § 10 skiller mellom eiendomsrett og brukerreitt. Her må ordet "eiendom" bety både brukerreitt og eiendomsrett.

Skylddelinger og skifter er ofte satt i sterktypede vendinger. Dermed det ikke av sammenheng, forutsetningene eller årsaken fremgår hva som menes, kan det ikke være riktig å legge avgjørende vekt på ord som "evindelig eiendom", "full eiendom", "odel og eie" osv. I sin beriktede presise skrift "Om skift", sier prof. Knut Kobberstad i Lov og Rets 1953 side 171. R. t. 13. felt side 85-86 sier at "eiendom i alminnelig språkbruk er ikke slik at det er meningen at det er eiendomsrett som er ment."

Videre kan nevnes at lagmannsrettsdommer 11/7 1958 i sak "Forskrivning av odelsrett" for å være argument i spørsmålet om eiendomsrett = brukerreitt. Det kan ikke være tvil om at ordet "eiendom" i denne sammenheng betyr gård og at forskrivning av odelsrett ikke sier noe som helst om eiendomsrett eller brukerreitt.

Det er i saken i denne sammenheng henvisning til R. t. 1957 side 1093 og R. t. 1958 s. 1079. Og det kan videre henvises til en nylig H. R.-dom, R. t. 1972 side 125, hvor det igjen er tale om at man ikke må legge avgjørende vekt på ordbruk i slike saker. Det synes for juridikkens vedkommende å være slik at det er viktig å la seg lede i rettspraksis, å legge mindre vekt på uttrykk og mer vekt på den praktiske forståelse av ordet.

holde.

Det synes for jordskifteretten helt selvsagt at skylddeling i seg selv ikke endrer eiendomsforholdene. Er en braksrett skylddelt forblir den en braksrett uansett salg og nye delinger. Lagmannsrettsdommen vedk. Dalbusjøen sier det slik at skylddeling ikke kan skape noen rett som selgeren ikke hadde for. anbraksretten, voldpikteretten, og seg enig i dette forsvaret at skylddelinger ikke kan danne presumpsjon for braksrett eller eiendomsrett, men legger allikevel vekt på at salgene har betydning, "gjøre til gjenstand for skylddelinger og avhendelser som ständige eiendoms-gjenstander!"

At braksretter er blitt skylddelt fra gammelt av og fortsatt kan skylddeles fremgår av matrikkelen hvor man finner uttrykkelige braksretter og videre av skylddelingslovens § 1. Skylddelinger i seg selv sier derfor ikke noe om forholdet mellom rett-eiendomsrett.

- Storskiftekommisjonen er i kjennelse 27/9 1940 kommet til noe lignende, at "talrige salg" er bevis for at slottene var på grunnlag. Dette må etter jordskifterettens mening være en feilaktig. Storskiftekommisjonen anser også aldri for å være argument i tvisten. Det er helt fremmed for jordskifteretten at aldri klasser er ervervsakte eller levis. Det er i seg selv feilaktig at slottene er den opprinnelige bruk av området. Det er tilnærmet for det første å si at opprinnelsen er et felleseier og å si uttrykkelig opprinnelig bruk er relevant argument - på de første å bemerke at den opprinnelige bruk må ha vært felleseierforbruk i jakt og beite. For det andre kan det legges til at skifteloven legger vekt på den opprinnelige bruk slottene uttrykte i rentene, må tidligere tiders rett opprinnelig legges til. Det er å si, at alle var medeiere i sameiegjennnen, og ved den tid

som rettsoppfatningen har gjort må det idag bety at sistnevnte er brukersett.

I saken er fremholdt og tilkøddan i tidligere dommer henviset til at verien eller "betydningen" er argument i tilfelle. Såvidt jordskifteretten forstår er dette å forstå slik at stor verdi betyr eiendomsrett og liten verdi betyr brukersett. Denne tanke at eiendomsrett generelt er mere verd enn brukersett er ganske ivilkom. Resultatet er gjort avhengig av tid og sted. Skulle man idag ta standpunkt på dette grunnlag ville sistnevnte komme langt ned på listen.

Allerede Kr. Øberg sier i Tidsskrift for Jordskifteretts bind 10 side 210 at dette ikke er "forsvarlig jus".

Jordskifteretten kan ikke finne noen annen forklaring på opprinnelsen til dette enn den meget kjente feilbeskrivelsen i § 95 i utskriftningsloven av 1882 (opphævet 1950). § 95 i utskriftningsloven hvor det bl.a. står "- blir i henseende til utskriftningen å betrakte som eier hvis rett skjønnes å ha størst betydning, og den annen som brukersettiget," var medvirket av den forutskjedd loven hadde i betingelsene for avløsning, m.h.t. hvem kravet kom fra. I tilfelle tvist skulle utskriftningsretten være juridisk avgjøre den ved en enkel tekst for å kunne ta stilling om fremsat kravet om avløsning. Det står også uttrykkelig "i henseende til avløsning". Denne avgjørelse hadde ingen betydning for en re. litetsavgjørelse om hvem som var grevninger. (Jordskifteretten virkelig gjennom 100 år side 293.) Det synes for jordskifteretten å være helt på det rene at verdien - kvantitet og kvalitet - den - ikke har noen direkte relevans til tvisteparsellene.

Avmerking og beskrivelse av grevninger og brukersett i dette er gjort, synes å ha hatt betydning for de nevnte dommer og også nevnt i denne sak. Og dette skal da være allikevel.

at når grensene er nøyaktig avmerket og beskrevet betyr det eiendomsrett og når grensen er dårlig avmerket og beskrevet betyr det bruksrett. Det synes for jordskifteretten helt innlysende at det sier ikke noe om eiendomsforholdene om grensene er godt eller dårlig avmerket og beskrevet, og kan vanskelig forklare hvorfor en slik tanke er oppstått om det ikke er verdien som dukke opp også her.

Domstolene i Dalsbygda er kommet til at den egentlige slåttemark er slåtteeierens grunn eiendom. Grensene for en slik grunn eiendom må ofte bli meget uregelmessige, med bukker ut og inn og gamle "kåser" mellom uslåttede rygger. Når man så ser på de utnyttelser som vanligvis er knyttet til grunnen f.eks. jakt, og hvordan de skulle utnyttes med de grenser som slik er kommet frem til, er jordskifteretten ikke i tvil om at dette ikke er noe riktig. I Trysil-dommen 28/2 1958 sier domstolene at P. Arker (medlem av H.K.) under henvisning til ordene "slette og lundeens rettighet": "Evis disse ordene skulle forstås vil slåtteeieren var grunneier ville en erten få den utnyttelse som kontraktens at eiendomsretten gjaldt strimler og spredte slottet i skogen uten mulighet for endog tilusmet klar avgrensning, eller den særlige løsning at slåtteeiendommen ble avrundet med tillegg av betydelige områder av slåtteles skog." Det er en meget naturlig og synlig løsning at man skal ha et sjakkbrett av forskjellige eiendomsforhold i utmarken, at søsle og ensle skal vokse opp og eller mindre kronglete grenser imellom. Det er særlig klart sett ubehagssynlig og vil idag fremstå nettopp som en løsning av

Det var slik problemet utviklet seg for vedtatt dommen 11/5 1941, vedkommende Dalsbygda. Problemet var ikke løst og at retten kom frem til at slåtteeieren var grunn eier. Det ble lagt til at "det er ikke lene til å søndre mellom dem som

hund som der vokser gress på og de mellomliggende utleier og eiendomsretten må omfatte alt hva der ligger innenfor slåttenes yttergrenser." Voldgiftsretten mener altså at den egentlig slåttemark ikke er avgjørende for eiendomsretten til grunnen, og er dermed gjort grensene flytende nesten vilkårlig. Jordskifteloven kan illustrere sin mening om denne ved å stille et spørsmål: Hva ville resultatet blitt dersom voldgiftsretten først hadde bestemt grensene for slåtten og siden innholdet.

En markeslåtts grenser er alltid mot en annen markeslåt, hvor den ikke støter mot jungjerdet jord. Utstrekningen av den slåtbare mark sier derfor ikke noe om hvor grensen går. Skulle man idag bestemme utstrekningen av den slåtbare mark ville resultatet blitt et helt annet enn på den tiden slåtten var vanlig utnyttet. Grensene for den marka som ble slått kunne flyttes gjennom årene, hvor den ikke støtte mot naboenes slåtbare mark. Slåttemarkens regrensning sett på denne måten er i seg selv i seg selv ment mot at slåtteeieren er grunn Eier. Slåtteeieren, den må være en brukerrett, ligger innenfor faste grenser. Innenfor en slik vilge beskrevet eller på annen måte anerkjente grenser er slåtteeieren alt gress som kunne høstes. Hva som egentlig ble slått kunne variere fra år til år og gjennom lengre tidsry.

Slåtteeieren hadde rett til å hugge skog som var nødvendig for slåttebrøken. Men som oftest, tidligere mest sannsynlig, var det også grunn Eier i selskap, og som således hadde rett til å hugge ut over til slåttebrøken, f.eks. til slåttemark. Det naturlige var da at han hugget å egen slåt, bl.a. fordi han kanskje kunne forbedre slåtten.

Her i Valparaiso er man enige om at det i 1814-1815 har vært samle (f.eks. i 1814), dvs. samle i grunn. Det er blitt slik at slåtteeieren er alene grunn Eier i sin slåt.

det ha foregått en forandring på et eller annet tidspunkt, dette kan ikke ha foregått gjennom salg av eiendomsrett til slåtten, selgeren kunne ikke selge noe han ikke eier, og skyldfølger og salget i seg selv endret ikke eiendomsforholdet i retning av utvidelse av innholdet. Heller ikke som bevismiddel leng tid etterpå kan disse salgene være tjenlige, som foran vist kan ses og uttrykkes i slike overdragelsesdokymenter ikke forstås behøve.

I dommene er gjerne havd og alders tids bruk angitt som grunnlag for at slåtteeieren er ene grunneier, uten nærmere å analysere forholdet. Altså en bruk. Det har vært hevdet i salen at slåtteleuken har vært så langvarig, intens og omfattende bruk også av skogen at dette beviser eiendomsrett til grunnen, selv om imidlertid ikke vært noen enebruk som har utelukkende endret seg har forklart for retten, og disse utsagn er ikke innlegget. At selgere og utenier feltet, har hugget i andres slåtten, der skifteretten mener derfor at uansett hvor omfattende slåtteleuken bruk har vært beviser ikke dette at slåtteeieren er grunneier i sin slått, så lenge bruken ikke går ut over hva slåtten er. At skogen er felles bestyrkes av partsforklaringene, som først sitt forteller at skogen er brukt felles, slåtteeieren til slått bruk og selgere til sitt. Dette har stort sett foregått i fylke og fordragelighet, og bruken var til behov. Det var bare slått som var delt og som kunne utnyttes maksimalt.

Den deling av skogen som ble planlagt 1879 tilsvarer jordskifterettens mening for at partene mente det var et krav. Dette til tross for at delingen ikke ble realisert. Flere av dem en rett til disposisjon av området som tilligger grunneierne. I grunneierens 8/7 1939, sak 345, la også vekt på at skogen delt og i en slik retning at området så ha ligget i saken i delingen.

6 parter har dyrket opp eller utvidet setervolden i
forholdsvis senere tid, og dette er ført som bevis for vedkommendes
grunnfjordensrett til slåtten. Jordskifteretten kan ikke på et
tidspunktet for oppdyrkingen har noen betydning. Det har frem
gjennom tiden vært dyrket opp mange setervolden i området. For
nøytet formen betyr ikke dette nødvendigvis at slåtteeieren er
alene grunnfjord i slåtten, men heller at han er grunnfjord i sam-
meie, det er dette som gir ham rett til seter og innfjøding.

Dette er noe som kan uttrykkes som en regel, at slike
nye almenning bruk i området sier noe om grunnfjord ligger i seter
eller er delt.

Men endog er det slik i et samme at også ut over
almenning bruk kan forekomme besting, som så lenge det ikke
kommer i veien for andre grunnfjordens bruk, er henslett å regne
for bruk av sameier, og som derfor ikke er egnet til å endre
områdets karakter av sameie.

Det er i det hele meget vanskelig for en sameier å be-
vise at han er sameier av en særskilt del av sameiet. Det kan bli
være på sin plass å nevne litt om bevisbyrde. Flere forfattere
mener, noen under henvisning til NL 3-12-1 at bevisbyrden på den
sære som påstår eneeiendomsrett. Eknes er av denne mening (Hjort-
skrift for jordskifte, bind 10 side 265). Dette er bevisbyrden
at sameie eller almenning er den oppriktelige eiendomsform, og
når dette kan bevises for det aktuelle område, må bevisbyrden
hvile den som påstår noe annet. Uten å diskutere dette mer, vil
jordskifteretten uttrykke som sin mening at det ikke vil
ikke kan være riktig å legge noen skatte bevisbyrde på en som
påstår sameie, slik som bevisbyrden i Hæstingsretts sak 1/10
og i Hæstingsretts sak 1/10 vil å kreve at setervolden skal bevise
eieret til skogen.

Jordskifteretten har foran uttalt sin mening om de av de argumenter som er godtatt som bevis for ens-eiendomsrett. Det er stor verdi, langverdig besittelse, omfattende og intens bruk, spesielle ord og uttrykk i skylddelinger og andre drengelassdokumenter. Det er disse argumenter som jordskifteretten mener ikke gir noe direkte bevis for ens-eiendomsrett, bl.a. påviser ut fra at de ikke har noen relevans til spørsmålet og at lovbisett for ens-eiendomsrett like snart kan gjelde sameierett. Men jordskifteretten mener at disse forhold kan ha hatt betydning på annet vis, nemlig at de kan ha hatt betydning for rettsoppvisning i språk. F.eks. at stor verdi, langverdig, intens bruk og tilsvarende uttrykk som "edel og eie", "full eiendom" osv. har gitt mange følelsen av å være alene eier i slåtten, kanskje særlig i tilfelle hvor det ikke var noen konkurrenter eller skatte. Måten kanskje den praksis å kjøre slåtten for å skaffe seg gang til buile.

Det er etter jordskifterettens mening her nødvendig å skille mellom partenes rent praktiske syn og det formelle spørsmålet om domstol må finne frem til. Det er for det første klart at det praktisk er vanskelig, selv for dem som har noe innblikk i de formelle sider av saken, alltid å skille mellom brukets og rettslige domstol. For det annet må spørsmål til parter og vitner om deres forklaringer vurderes nøye. Det er tvilsomt om uttrykket "Hva gjelder i slåtten?" er egnet til å klare opp i forholdet. Partene vet godt hva retten til slåtten går ut på i praktisk nytelse, men det må å kunne besvare spørsmålet om rettslig domstol ut fra et formelt syn. For den årsaken kan det være lurt å stille spørsmål om uttrykkene som er brukt i de forklaringer som partene er i 1940-er vil være

evne om at slåtteeieren var grunnier og skoger. Og så i 1921 er altat igjen mange som påstår samme. Denne periling er utvilsomt nok som bestyrker det som ovenfor er fremholdt.

Det er samme et bedre kjent begrep, og særskilt er en spørsmålsstilling som er mer tjenlig til å oppklare forholdene.

Dette viser også eldre vitneforklaringer som det er vist til, H.K. 1934 side 67 og dok. 298, og til partsforklaringer i denne saken. Det er jordskifterettens alminnelige og sterke inntrykk etter mange års arbeid i feltet at rettsoppfatningen i Dalshynda er at her foreligger samme og at slåttens dermed er en brukrett. Og at sameietradisjonen har en ubrutt historie bak seg. Det er domene fra 1940 og senere som er falt i ordene som har laget brudd på tradisjonen og den forvirring som dette skaper. Det synes å være slik at enkelte parter har ment at disse domene er så entydige som de er og omfatter et stort område, vil det være mest tjenlig at hele feltet får denne samme eiendomsrett, og det kan være dette som er årsaken til denne påstanden idag. En partsforklaring i nevnte sak synes å vise på at det er en tjenlighetsbetragtning som har ledet til denne om slåtteeierens eiendomsrett, og det er grunn til å tro at dette gjelder flere.

Det er uten videre klart at noen fore for tjenlig og ikke kan danne grunnlag for den avgjørelse som her skal fattes. Om eiendomsforholdene er utjenlig er et spørsmål som berører det egentlige jordskifte, hvorvidt det kan rettes og gjenrettes tjenlig. Men i en kjennelse kan ikke tjenlighet komme i berøring.

Jordskifterettens mening er at slåtteeierens Vangsfidelen ikke skiller seg ut fra det vanlige og alminnelige. Slåttan er dult og sekken og alle andre utnyttelser er som

og sløtten dermed en brukstrett. Men dommene som er fallne i de nærmeste i henhold til beslutningen sier noe annet. De fleste av dem er grunneier. Og spørsmålet som jordskifteretten vil stille seg er om disse dommene da har et så sterkt tilgjengelig innhold at de må følges. Dette er innholdet i saken. Alle dommene gir uttrykk for at sløtteeieren er grunneier og de fleste av sløtteeierne derved er skogstier.

Jordskifterettens mening om disse dommene fremgår av de kommentarer som er gitt. Den mener at mange av de dommene som er brukt som bevis for sløtteeierens grunnlendingsrett har relevans til spørsmålet som skal besvares.

Et spørsmål som må stilles i forbindelse med de nevnte talte dommer er dette: Har det tilfældige i areal og utbredelse betydning for resultatene. Det synes klart at dette er tilfældig vedkommende hovedrettsdommen 6/7 1945 og landsrettens dom 11/7 1945, som foran nevnt, behøves ikke, vedlegg 1 og 2. 14/5 1941, både p.g.a at retten beror av kjennetegnene som står beskrevet i denne betraktning. Det var her 3 motpartene, og kanskje henimot 100 var aktuelle. I tillegg som de nevnte dommene å stå i samme stilling. Hadde man her noe med faktisk forhold i sjøen? Og flere forhold lå utenfor rettens område, som for eksempel til den sløtten de bestemmer grensene for. Det er ikke Ellor var det andre sløtteeiere? Jordskifteretten tar i betraktning vedligeholdelsen fikk noe fullstendig bilde av sløtten ved hjelp av vedlegg.

Flere domstoler har ansett problemet for fullstendig skulle altså føre til for resultatet hadde blitt et annet. Jordskifteretten mener at den vedkommende dommen er i samsvar med det innad i saken er det et så sterkt tilgjengelig innhold at de må følges. Dette er innholdet i saken. Alle dommene gir uttrykk for at sløtteeieren er grunneier og de fleste av sløtteeierne derved er skogstier.

stolene etterhvert har gått bort fra å tolke formalistisk ordbruk og mere hefte seg ved en praktisk forståelse av forholdene.

Jordskifteretten er overbevist om at de omtalte sammene ikke er riktige og har funnet å se bort fra dem.

Kjennelsen er enstemmig.

Tvisten er verd over 500 kroner.

Slutning, VI

De berettigede til slåttene innenfor jordskiftefeltet Størvoldlien, Mastukåsen, Kløftåsen, Skarvdalen og Storbekkdalen kjennes kunn å ha bruksrett til slåttene.

Omkostningene:

Jordskiftemann Gløtvold 4 dager + skyss	kr. 689,60
Jordskiftemann Sæther 4 dager + skyss	" 682,70
Porto, kart m.m.	" <u>605,22</u>
Tilsammen	kr. <u>1977,52</u>

Saken ble så igjen utsatt.

Retten hevet.

Os, 23. mai 1972.

Tollef Lunaas (s.)

Leif Gløtvold (s.)

Jon Sæther (s.)

2. Petter Horten, eier av gnr. 135, bnr. 97.

Fremlagt ble:

349. Innkalling 18. mai 1972.

350. Kartutsnitt.

Partene forklarte seg i rettssalen. Det ble så foretatt befaring. Under befaringsen møtte følgende vitner:

1. Karstein Horten.

2. Asbjørn Aas.

3. Torberg Aas.

Under befaringsen inngikk partene følgende forlik:

Grensen mellom Utstuenget og Flatenget følger fra Snudda bekkens oppover ca. 250 m til et bekkemote. Herfra går grensen i en linje til Avundsmyra som vist på kartutsnittet.

Leif Ramlo (s.)

Petter Horten (s.)

Omkostningene:

Jordskiftemann Gløtvold	1 dag + skyss	kr. 154,50
Jordskiftemann Sæther	1 dag + skyss	" 176,-
Porto og kartkopi		" 19,00
	Tilsammen	kr. 350,50

Som ble pålagt betalt slik:

Leif Ramlo	kr. 176,15
Petter Horten	" 175,15

På forespørsel fremkom ingen merknad til forhandlingene eller føringa av rettsboken.

Retten hevet.

Os, den 9. juni 1972.

Tollef Lunaas (s.) Jon Sæther (s.) Leif Gløtvold (s.)

-oOo-

År 1972 den 13. juni ble jordskifterett satt i huset